

Luna Park

A *The loser* nº 9 – *Luna Park*, Sergi Botella rendeix un tribut a la figura del seu pare, que morí fa alguns anys, i ho fa mitjançant la construcció d'un estrany parc temàtic en miniatura de caire pessebrístic en el qual cada atracció al·ludiria a alguna característica, atribut o episodi vital del seu progenitor. Així, Botella defuig de les configuracions més convencionals de l'homenatge als difunts i opta en canvi per representar la identitat de la figura paterna a través d'una formalització que al·ludeix, d'una banda, a un lloc paradigmàtic de la societat d'oci i consum, el parc temàtic, en el qual el coneixement es fa sensorial i lúdic; i d'altra banda, a una representació cristiana, el pessebre, en la qual s'escenifica de manera figurativa el naixement de Jesús. Amb aquest plantejament, l'artista posa amb relació la diversió desacomplexada amb l'espiritualitat i el misticisme, quelcom que en certa manera defineix l'espai emocional des del qual Botella integra al seu treball artístic la seva biografia i la seva realitat familiar, tal i com es fa palès en obres com ara *El túnel i la por* (2010), *La princesa alegre* (2009) o *La meva mare em critica* (2006), en les quals l'artista utilitza la ironia i l'humor negre per abordar certs aspectes biogràfics emocionalment conflictius.

L'origen de la proposta de Botella té a veure amb una preocupació per la seva manera particular de recordar el passat. Em resulta impossible recordar imatges estàtiques, tots els meus records tenen moviment. És com si a la vida t'oblidessis del tríode*1. Potser per combatre aquesta noció involuntària present en tots els seus records, l'artista cerca de representar-los mitjançant una maqueta, una estructura de representació modèlica que, en la seva perfecció estàtica, projecta una quietud artificial gairebé pertorbadora; encara més quan es tracta de la maqueta d'un *Luna Park* o parc temàtic, un espai recreatiu on el moviment pot arribar a ser frenètic.

Com a parc temàtic, el *Luna Park* de Botella és estrany. Transmet una sensació de desolació, de buidor, i recorda en certa manera una ruïna. Hom té la sensació que no és un parc on qualsevol hi sigui benvingut, sinó que sembla reservat només a uns pocs, probablement a aquells que han format part dels records que s'hi escenifiquen. Hi veiem algunes persones en miniatura, però aquestes semblen formar part de l'atracció mateixa, com petits fantasmes atrapats en les memòries representades. Tot està en calma, tot resta quiet, a excepció de la imatge en moviment, també fantasmagòrica, d'una noia que ens ensenya els ulls amb les parpelles girades, introduint l'element de terror que tot parc temàtic necessita.

Per a recrear elements i aspectes relacionats amb la biografia paterna, l'artista utilitza alguns elements propis del maquetisme (una reproducció en miniatura d'un cotxe, uns arbres petits, una maqueta verda per representar la gespa...) amb els quals representa figurativament una escena o una situació; però també fa ús d'objectes reals (una boia de pescar, un cendrer decoratiu, una cullera...), que amb relació a les altres peces més petites generen un joc inquietant d'escalas i mides. En aquests elements, tal i com senyala Gaston Bachelard en parlar de les virtuts dinàmiques de la miniatura*2, els valors es condensen i s'enriqueixen. Són objectes amb un potencial de representació simbòlic, cada un dels quals concentra múltiples referències i narracions relacionades amb el pare de l'artista. Botella, no obstant, opta per no fer-les explícites a l'espectador, reforçant aquesta distinció entre aquells qui, per proximitat a ell o al seu pare, poden identificar els referents que s'amaguen darrera d'aquests símbols o els qui, aliens al relat familiar, s'han de limitar a especular sobre el seu sentit.

La maqueta que l'artista ha construït ofereix a l'espectador combinacions visuals extravagants, que conviden a pensar en els mecanismes d'associació i evocació que determinen el funcionament de la memòria, així com també en l'arquitectura dels somnis, en què un lloc té la capacitat de representar un escenari de la nostra vida tot i no reproduir-lo de manera fidedigna (somniem, per exemple, amb una casa que identifiquem com la dels nostres avis, tot i que en el mateix somni reconeixem que no s'hi assembla, que és diferent). Hi ha, doncs, en la proposta de Botella, un desig evident de fixar

unes memòries que rendeixin tribut al seu progenitor, però també una voluntat de reflexionar sobre la manera com constantment reinterpretem i evoquem la vida a través del record i dels somnis.

Alexandra Laudo 2012

*1 Fragment extret del text que l'artista va escriure amb motiu de la seva participació, juntament amb la resta d'artistes del cicle Constel·lacions familiars, al programa d'activitats de l'exposició Iñaki Bonillas. Archivo J.R. Plaza de La Virreina Centre de la imatge.

*2 Gastón Bachelard, La poética del espacio, Fondo de Cultura Económica de Argentina, Buenos Aires: 2000, pàg. 137